

39) den anderen: men kan de beide stukken beschouwen als de twee polen van haar wezen. Aan het bakje is alles ruig, onregelmatig, schilderachtig, romantisch. Het lijkt niet „gemaakt” maar „gegroeid”, haast een organisch natuurproduct, waarvan de levensbeweging slechts tijdelijk werd gestremd en gestold of bevroren aandoet, maar dat er wie weet over tien, twintig of vijftig jaar weer heel anders zou kunnen uitzien. De vorm heeft het volle, het kloeke en betrekkelijk zware van verweerd archaisch steengoed; het ruwe en tegelijk verfijnd rijke oppervlak laat een speling zien van kleur en materie, welke doet denken aan schorsen en schimmels of ook aan afgekoelde stollingsgesteenten. Een van die stukken, die de verbeelding van den beschouwer op gang kunnen brengen en die opgedolven schijnen uit een oud, romantisch graf. In het eindproduct kan men de hevige werking der oven-temperatuur navoelen: het smelten, krimpen en uitzetten, het onregelmatig zich spreiden en in taaie dikke druppels tezaam klitten van de glashuid over een soberen, stoeren vorm.

Hoe anders de ronde vaas, waarvan het mathematisch lijnenverloop der craquelure volkomen past bij den nagenoeg abstracten, zich sluitenden bolvorm en bij de zeer ingetogen, zacht spiritueele, haast kleurlooze kleur: een pastel-teer groenig grijs van lichter aanzien dan men uit de afbeelding zou opmaken. Niets werd in deze vaas aan het toeval overgelaten, alles blijkt streng bepaald en tot een voorname, vredige klaarheid uitgekristalliseerd. Ditmaal niet het boeiend schouwspel van het Wordende, maar de veilige, evenwichtige, rust gevende geslotenheid van het Zijn: het werkstuk evoceert niet de weligheid van het beweeglijke leven, maar doet een beroep op geest en ziel, op het edelste en meest gelouterde in den beschouwer. Het dringt zich niet op in de aandacht, maar trekt zich in stilte terug, als met een lichte schuwheid, een zekere vrouwelijke gevoeligheid, die wondbaar zou schijnen indien zij niet tevens zoo gespannen was. Men denkt zich deze vaas graag in goed gezelschap en in een omgeving, waar het leven werd gedecanteerd als oude wijn en kostbaar, zuiver en stil is geworden. Er kan uit blijken, hoeveel Lea Halpern van de Chineezers geleerd heeft (zie tevens blz. 36) zonder in het minst eclectisch te zijn of haar eigen vrouwelijken aard te verloochenen.

Ook het kommetje van blz. 31 blijkt gecraqueleerd, maar de geestesgestelheid is anders. Hierin treft niet de terughoudendheid en de delicate, innerlijke vervuldheid van het zoojuist besproken stuk. De vorm is straf en veerkrachtig, paraat, naar het licht en naar de ruimte geopend, tot ontvangen bereid. De kleur, wederom in volle harmonie met den vorm, klinkt helder en ongecompliceerd: een opwekkend, pril groen met zwarte spikkels, die de totale werking in niet geringe mate verlevendigen. Ook het